

REFORMA26

KOMPAS JUTRA

Szkolenia przedmiotowe z podstaw programowych

EWOLUCJA PODSTAWY PROGRAMOWEJ Z PRZYRODY

Stara 2012

Wymiar godzin:
290h (klasy IV-VI)

Podejście:
Teoretyczne i
encyklopedyczne
zapoznanie ze
zjawiskami
przyrodniczymi w
skali globalnej.

Zagęszczenie:
Średnio 0,41
wymagania na
godzinę.

Obecna 2017

Wymiar godzin: 50h
(tylko klasa IV)

Podejście:
Zredukowane, pobieżne
poznanie opierające
się wyłącznie na
najbliższym widokręgu
ucznia.

Zagęszczenie: Średnio
1,26 wymagania na
godzinę (drastyczne
zagęszczenie).

Nowa 2026

Wymiar godzin:
Ok. 270h (powrót
do klas IV-VI)

Podejście: Głębokie
uczenie się (deep
learning) poprzez
interdyscyplinarne
dociekanie naukowe i
praktykę terenową.

Zagęszczenie: Znacząca
redukcja (ok. 108
efektów za 270h)
tworząca przestrzeń na
swobodne badanie.

EWOLUCJA SKALI POZNAWCZEJ

STARA
2012

SKALA
GLOBALNA

OBECNA
2017

SKALA
HIPER-LOKALNA

NOWA
2026

ZŁOTY ŚRODEK

Z MAKRO PRZEZ MIKRO DO ZŁOTEGO ŚRODKA

**Przed 2017:
Globalne/Makro**

Uczeń uczył się o tundrze, pustyni i oceanach w oderwaniu od własnego doświadczenia.

**2017:
Lokalne/Mikro**

Zredukowano przestrzeń wyłącznie do najbliższego widnokągu i okolicy szkoły.

2026: Synteza

Synteza. Pozostaje silny nacisk na najbliższą okolicę (obserwacje), ale służy ona do tłumaczenia zjawisk makro (np. obieg wody, właściwości gęstości, krajobrazy Polski). Skala lokalna jest **poligonem doświadczalnym** dla zjawisk globalnych.

MODEL ODTWÓRCZY

Przeczytaj

Zapamiętaj

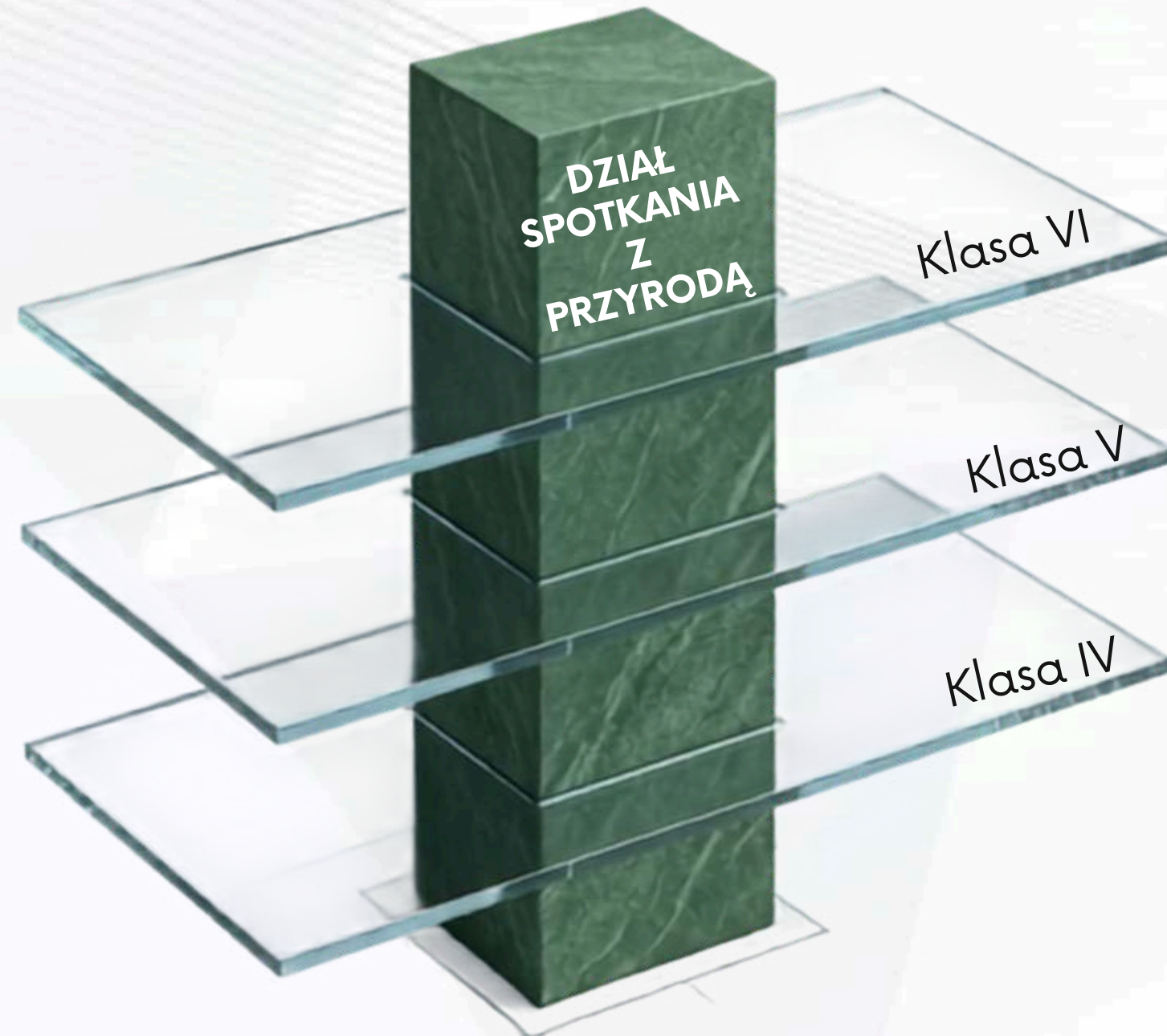
Zalicz

Uczeń przechodzi od roli biernego odbiorcy do roli czynnego młodego naukowca.

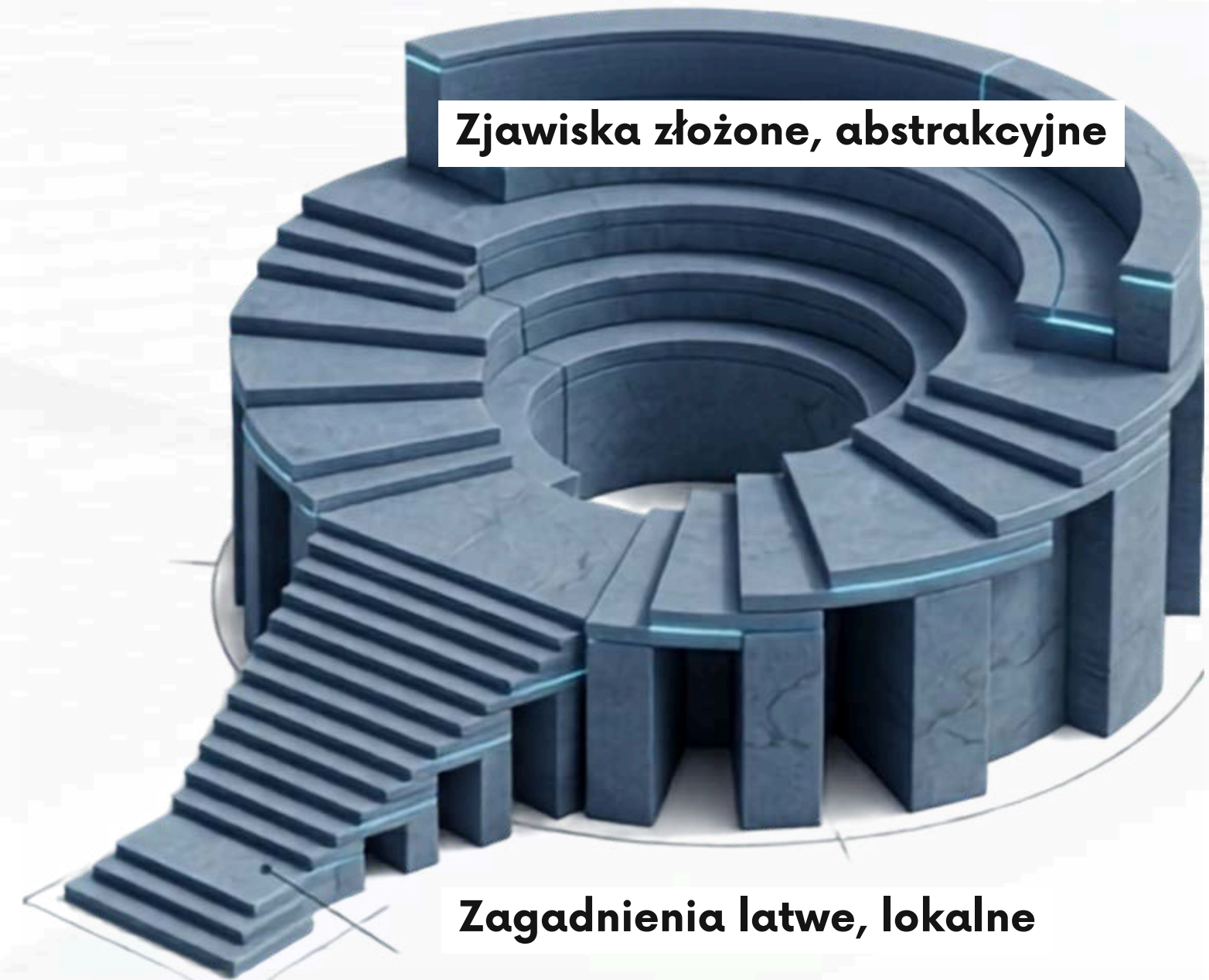
ARCHITEKTURA PROGRAMU

PIONOWY FILAR

Realizowany przekrojowo przez wszystkie trzy lata.

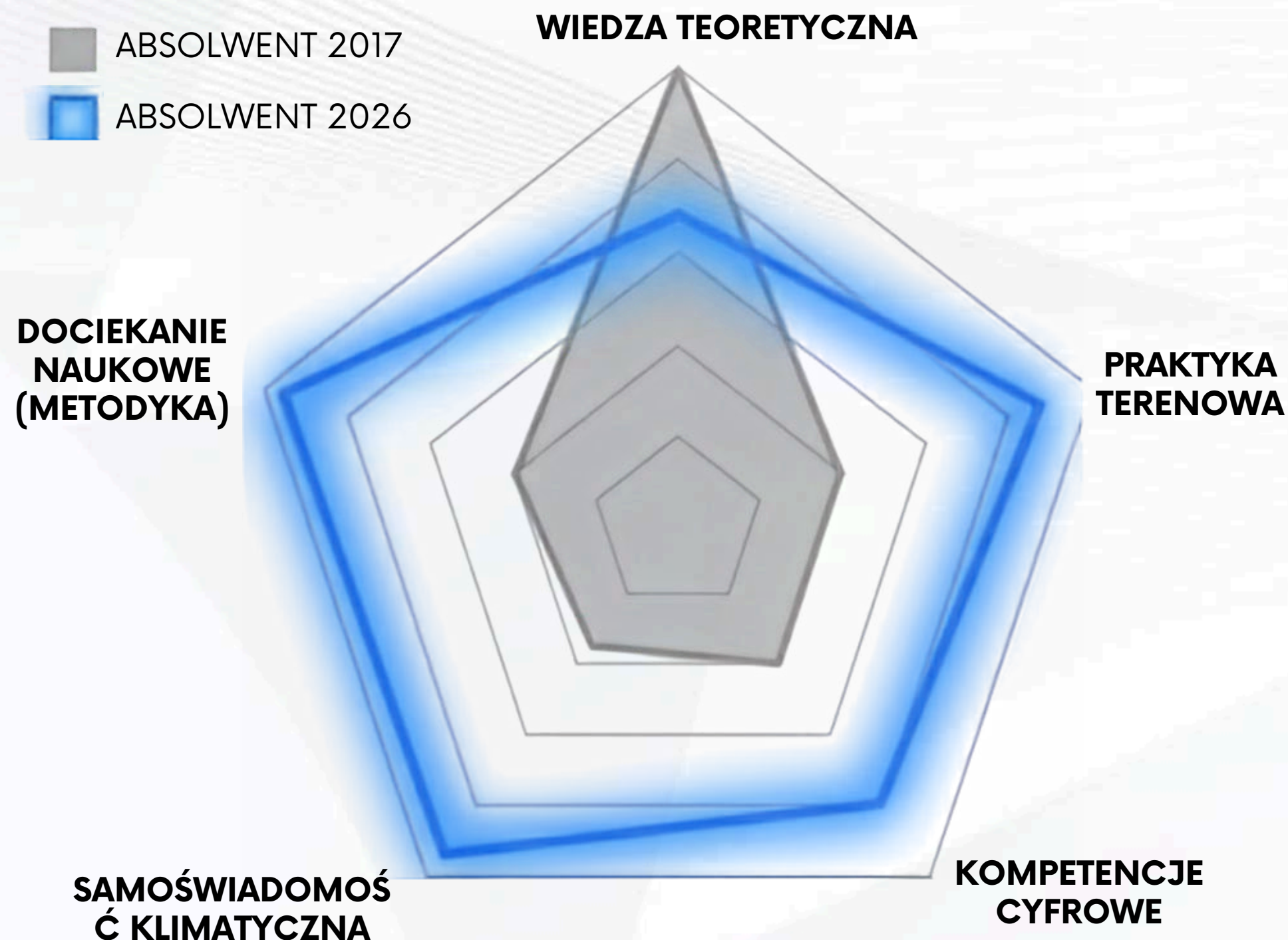
KASKADOWE NARASTANIE WIEDZY

Treści ewoluują, zaczynamy od elementów znanych nam z najbliższego otoczenia i przechodzimy do bardziej złożonych treści.

REORGANIZACJA CYKLU I CIĄGŁOŚĆ BADAWCZA

- Przedmiot przyroda przestaje być zbiorem faktów do wkucia. Staje się kursem rozumienia nowoczesnego, szybko zmieniającego się świata.
- Absolwent cyklu 2026 to młody badacz: operujący na twardych danych, sprawnie wykorzystujący technologie cyfrowe, rozumiejący globalne wyzwania klimatyczne przez pryzmat własnego, lokalnego podwórka.

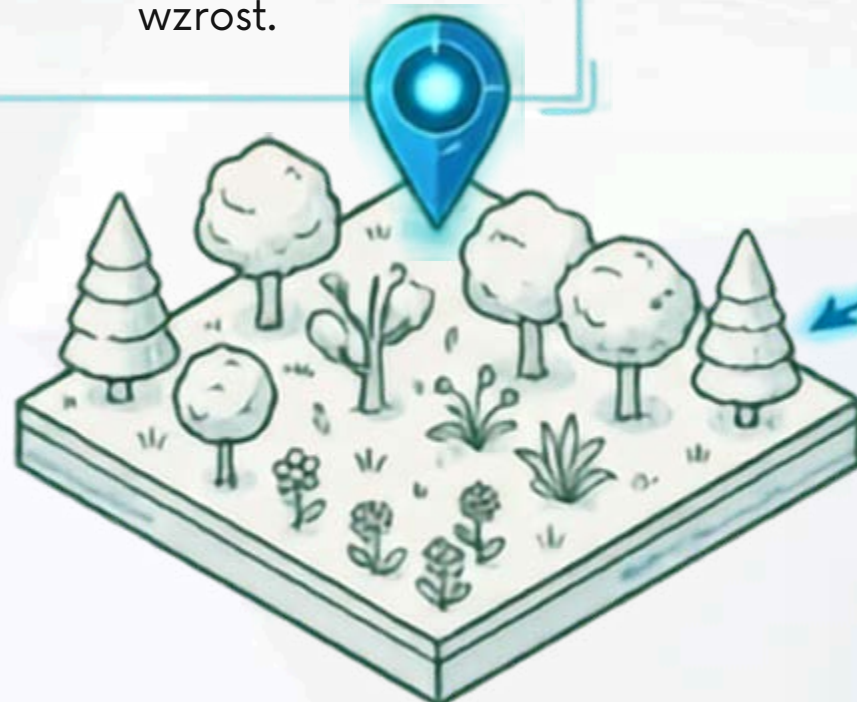

SALA LEKCYJNA BEZ ŚCIAN

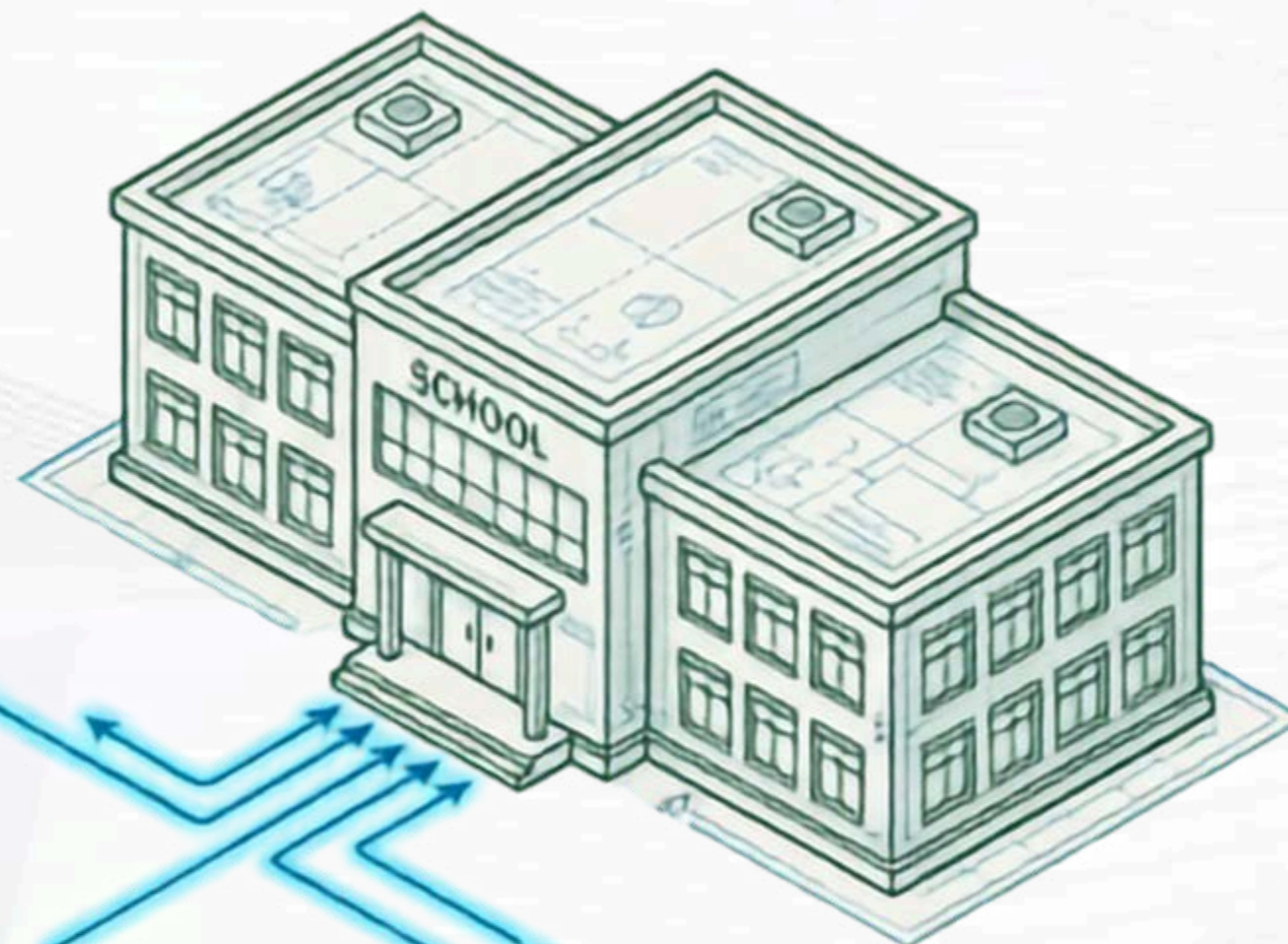
Działanie:

np. fizyczny udział w sadzeniu lub sianiu roślin i sprawdzanie, jak zanieczyszczenia wpływają na ich wzrost.

Badanie środowiska:

np. pobieranie próbek gleby i wody; określanie kierunku i szacowanie prędkości przepływu wody (rozdzielenie prawego i lewego brzegu).

Podstawa z 2026 r. kładzie nacisk na opuszczenie murów szkoły na rzecz obligatoryjnych aktywności.

Nawigacja:

np. używanie kompasów i map (w tym cyfrowych) do samodzielnego planowania trasy.

ŚRODOWISKO ANTROPOGENICZNE - WPŁYW CZŁOWIEKA

Uczeń z 2026 r. to świadomy analityk własnego otoczenia. Podstawa kładzie nacisk na rozumienie urbanizacji i dziedzictwa:

- **Analiza zmian** - np. ocena zmian zagospodarowania terenu i ich wpływu na wygłask okolicy (wykorzystanie starych fotografii i relacji rodzinnych).

- **Tożsamość** - np. wyjaśnianie pochodzenia nazwy własnej swojej miejscowości oraz ocena krajobrazu pod kątem dziedzictwa kulturowego małej ojczyzny.

- **Zdrowie** - np. rozumienie własnego ciała i wpływu środowiska (zanieczyszczeń, trybu życia) na funkcjonowanie organizmu.

CZYM JEST MODUŁ KLIMATYCZNY?

CZYM SĄ MODUŁY TEMATYCZNE?

- Moduły tematyczne dotyczą konkretnych zjawisk o charakterze interdyscyplinarnym.
- Integruj wiedzę i umiejętności z różnych przedmiotów (przyroda, geografia, biologia, chemia, fizyka, edukacja zdrowotna) wokół istotnych zagadnień.
- Przykładem jest **MODUŁ KLIMATYCZNY**, który horyzontalnie przenika cały program, odchodząc od izolowania problemów.

Przykładowe wymaganie modułu klimatycznego

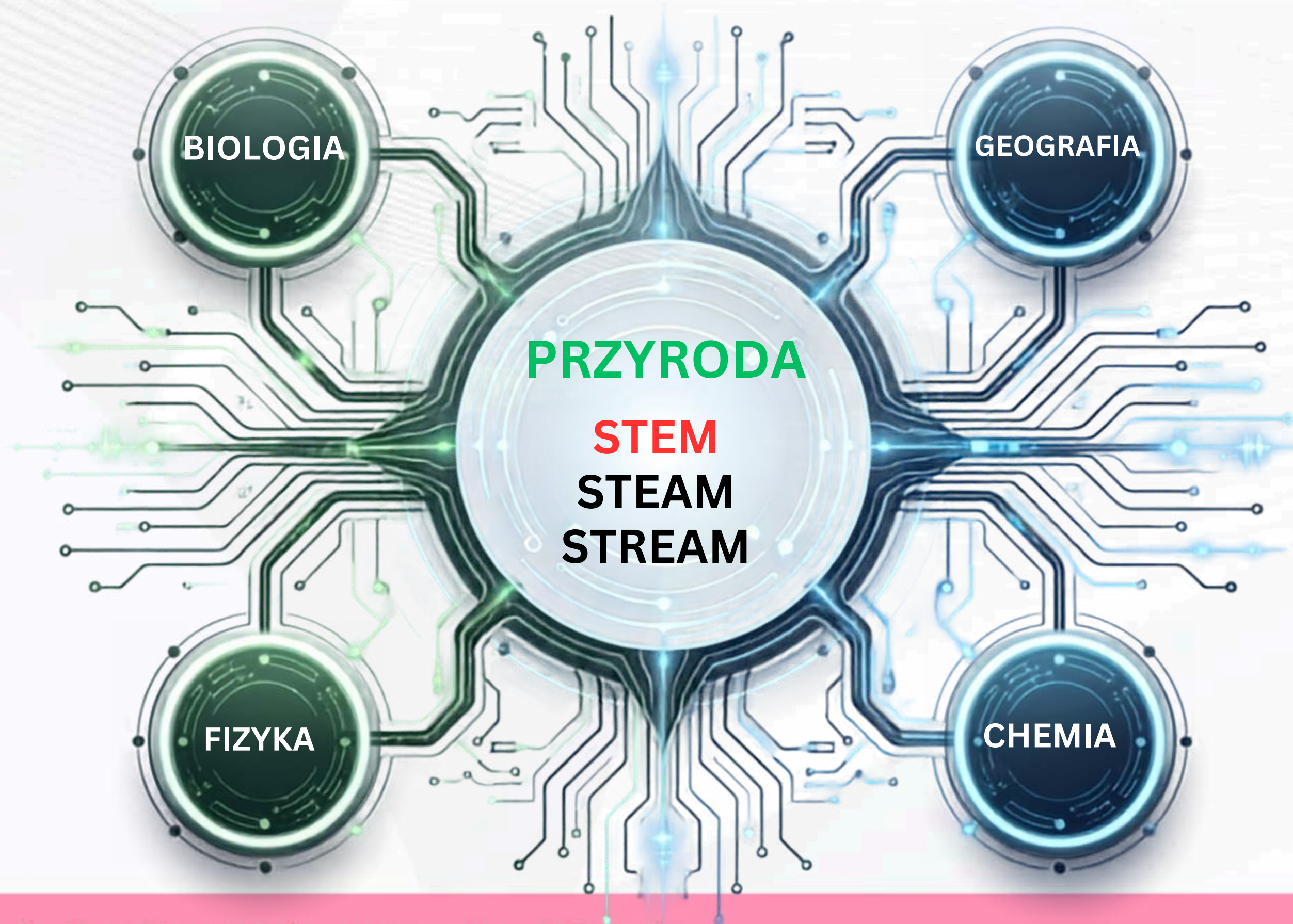
- Uczeń analizuje wpływ zanieczyszczeni
 - na rośliny, obieg materii czy znaczenie łąk, zawsze z uwzględnieniem kontekstu zmian klimatycznych (zgodnie z celami ogólnymi)
- Świadome kształtowanie własnego wpływu na klimat).**

Podstawa 2026 odchodzi od izolowania problemów.

Wprowadza Moduły Tematyczne dotyczące zjawisk interdyscyplinarnych.

Zamiast jednej lekcji o klimacie, wymagania klimatyczne horyzontalnie przenikają cały program.

PRAWDZIWA INTERDYSCYPLINARNOŚĆ

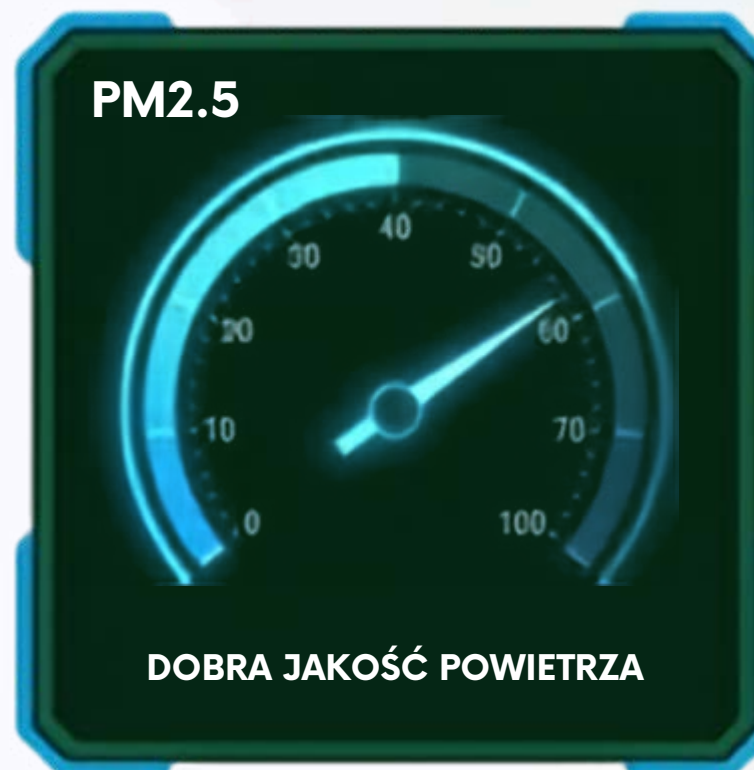
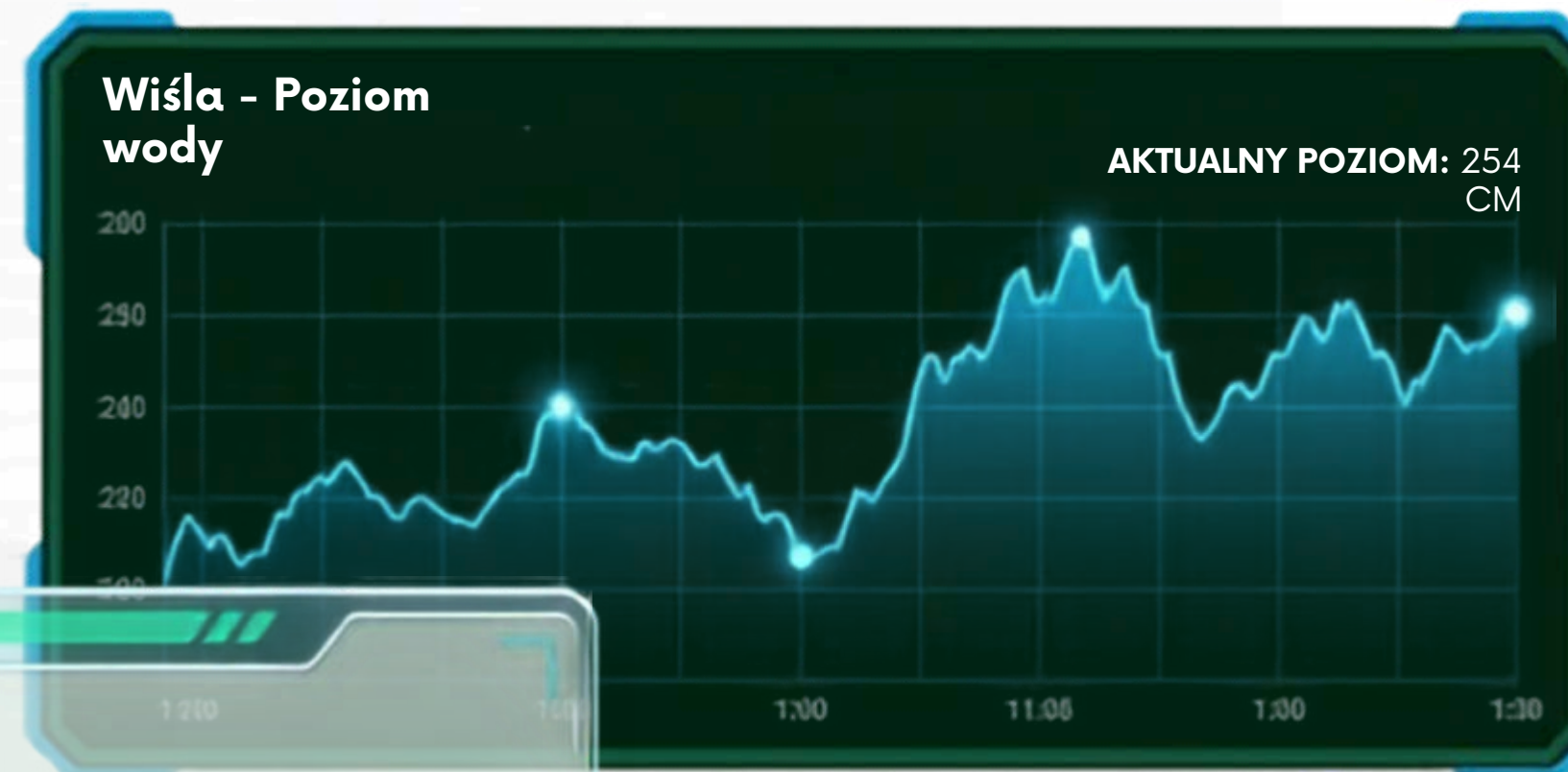

Holistyczne
poznanie

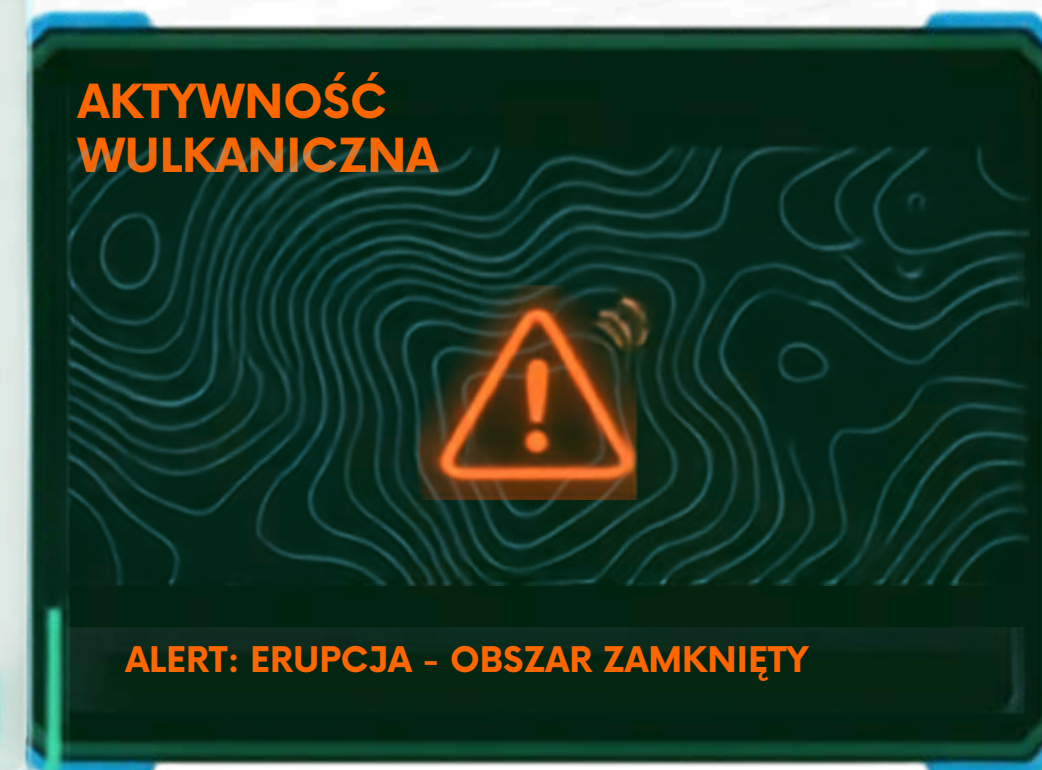
Matematyka jako
język nauki

Zbudowanie silnego
podłoża ułatwiającego
kształcenie
w klasach VII-VIII.

ZASTOSOWANIE DANYCH 'LIVE'

- Przesunięcie od statycznych, podręcznikowych tabel do rzeczywistości. Organizacja lekcji powinna zakładać bieżące korzystanie z Internetu.
- Uczniowie mają obowiązek pozyskiwania i analizowania aktualnych danych danych środowiskowych: warunków meteorologicznych, standów wód w rzekach, lokalnego zanieczyszczenia powietrza oraz informacji o współczesnej aktywności wulkanicznej.

CO ZMIANY OZNACZAJĄ DLA SZKÓŁ?

1. ZAKUPY

Szkoły muszą natychmiast zaplanować budżety na konkretny sprzęt pomiarowy, mikroskopy i urządzenia cyfrowe z dostępem do sieci (wymogi formalne podstawy).

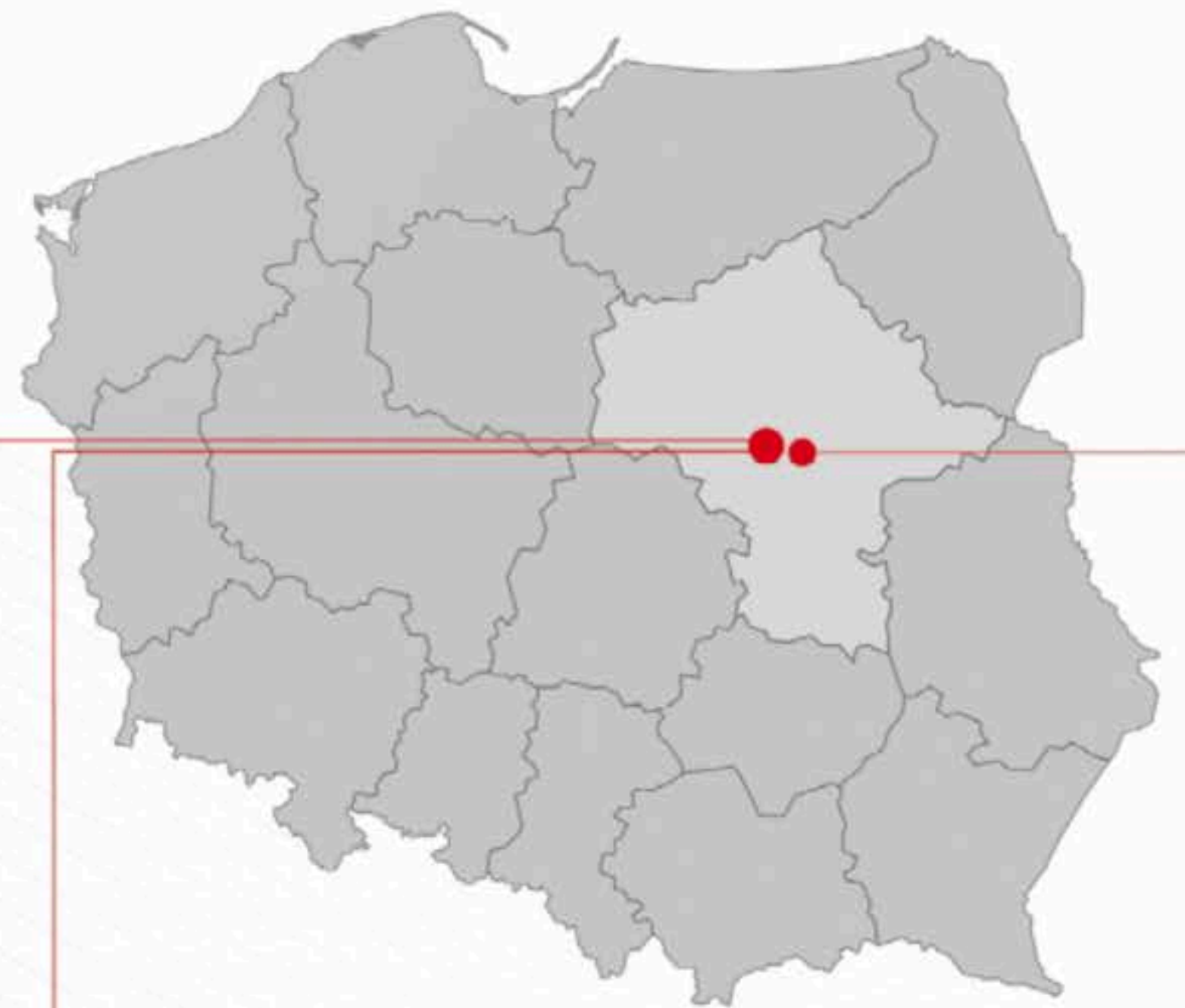
2. LOGISTYKA PLANU LEKCJI

Konieczność modyfikacji siatki godzin (np. łączenie w bloki 2-godzinne), aby fizycznie umożliwić wyjścia w teren, pobieranie próbek i przygotowanie eksperytów.

3. ZMIANA METODYKI

Szkolenia rad pedagogicznych z przejścia od metod podających do aktywnego moderowania projektów opartych na dociekaniu naukowym.

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70

Centrum Szkoleniowe w Sulejówku
ul. Paderewskiego 77
05-070 Sulejów
tel. 22 783 37 84